

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2019/20

Destinace (země, město): Polsko, Lodž

Jméno, příjmení: Jiří Byčkov

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Lodžská univerzita, Filologická fakulta, katedra slovanské filologie

Lodžská univerzita se nachází v polské Lodži v Lodžském vojvodství ležícím v centrální části Polska. Byla založena 24. května 1945 jako pokračovatelka humanistických tradic Učitelského institutu (1921-1928), Vyšší školy sociálních a ekonomických věd (1924-1928) a pobočky Svobodné polské univerzity (1928-1939) působící v meziválečném období. Iniciátorem zřízení univerzity v Lodži pod původním názvem Státní univerzita - Svobodná univerzita byl prof. Teodor Vieweger, rektor Svobodné polské univerzity. Prvními rektory univerzity v Lodži byli významní představitelé polské vědy: Tadeusz Kotarbiński, Józef Chałasiński, Jan Szczepański.¹

V současné době je Lodžská univerzita třetí největší univerzitou v Polsku, skládá se celkem z 12 fakult, na nichž studuje bezmála 40 000 studentů. Univerzita zaměstnává 3985 pedagogických, vědeckých, administrativních a provozně technických pracovníků. Součástí univerzitního areálu je vědecká knihovna čítající přes 2 000 000 svazků, Školící konferenční centrum, Centrum tělesné výchovy a sportu (tělocvična, bazén, posilovna) a rozvětvená síť kolejí pro ubytování studentů.

Studium češtiny jako cizího jazyka bylo zahájeno na Filologické fakultě Lodžské univerzity v uplynulém akademickém roce po dlouhých a náročných jednáních. Slavnostní inaugurace bohemistických studií 4. 12. 2019 se zúčastnili čelní představitelé vedení Lodžské univerzity, katedry slovanské filologie, Ambasády ČR a MŠMT (viz obr. přílohy). Od roku 2019/20 tak mohou polští studenti studovat češtinu v rámci oboru filologie, specializace slovanská filologie a zvolit si k češtině jeden z jihoslovanských jazyků – bulharštinu nebo srbštinu. Během studia 1. ročníku studenti získají znalosti a jazykové kompetence z jednoho jazyka na úrovni B2, z druhého jazyka na úrovni B1 (podle SERR). Filologicky orientovaná výuka je zaměřena na získání dovedností z oblasti lingvistiky, kulturních reálií, písemného projevu a plynulé komunikace

¹ <https://www.uni.lodz.pl/strona/szczegoly/o-uniwesytycie>

v sociálním kontaktu. Bakalářský studijní program nabízí výběr specializací: cestovní ruch (přednášejí vyučující z Fakulty geografických věd Lodžské univerzity) a dvou cizích jazyků. Dosažené kompetence a dovednosti pak může absolvent uplatnit v praxi v různých oblastech profesního a společenského života (například v cestovním ruchu, v kulturních institucích, ve státní správě a všude tam, kde je požadována znalost jihoslovanských jazyků a kultur) anebo může pokračovat v navazujícím studiu v magisterském studijním programu.

Hlavní náplní lektorovy pedagogické činnosti na fakultě byla praktická výuka českého jazyka (*Praktyczna nauka języka czeskiego*) v bakalářském studijním programu. Obdobně jako na Opolské univerzitě byla praktická výuka češtiny v obou semestrech rozdělena mezi českého lektora a polského kmenového vyučujícího dr. P. Krężela. Rozdělení výuky mezi dva vyučující bylo z mého pohledu velmi efektivní a smysluplné, protože můj kolega – historik a bohemista se ve svých seminářích věnoval hlubšímu vysvětlování obtížných gramatických jevů (akuzativní pádové vazby, slovesný vid, účelové věty, slovosled, interference v polštině), což bylo pro studenty srozumitelnější. Naopak některá fonetická a fonologická pravidla, lexikální specifika českého jazyka a zásady ortoepie studenti snáze chápali v podání českého lektora.

Časová dotace pro 1. ročník byla stanovena na 120 hodin výuky praktické češtiny v zimním semestru a 120 hodin v letním semestru. Pracovní úvazek lektora činil 0,5, celkem 240 hodin, tj. v průměru 7 hodin týdně včetně týdenních hodinových konzultací.

K výuce českého jazyka a literatury v jednotlivých ročnících byly využívány rozšířené a osvědčené jazykové učebnice – *New Czech Step by Step, Česky krok za krokem 1* (L. Holá, P. Bořilová) s pracovními sešity, *Čeština express 1, 2, 3*, frekvenční slovníky, překladové slovníky, modifikované literární texty (*Pražské legendy, Moravské pověsti a povídky*), encyklopedie, denní tisk (MF Dnes, Lidové noviny), odborné časopisy (*Tvar, Literární noviny, Krajiny češtiny, Český jazyk*) a další metodické materiály. V 1. ročníku byl ve výuce kladen důraz na zvládnutí spisovné výslovnosti, osvojení základních slovíček a frází v každodenní komunikaci, předcházení interferenčním chybám, deklinaci jmen a číslovek včetně správných tvarů v singuláru i v plurálu, porozumění jednoduchým písemným textům a mluveným projevům. Ve výuce studentů se osvědčovalo střídání různých forem vzdělávacích aktivit, např. čtení a překlad jednoduchých úryvků z české beletrie, komunikační modelové situace s hranými dialogy, psaní krátkých textů na libovolná témata, poslech a převyprávění audionahrávek, jazykové hry (křížovky, kris kros, pexeso apod.).

Na konci letního semestru uplynulého akademického roku absolvovali studenti 1. ročníku náročnou závěrečnou zkoušku z praktické češtiny dle předepsané jazykové úrovně A2. Zkoušky se z organizačních a technických důvodů skládaly pouze z ústní části, protože v online prostředí nebylo možné zajistit objektivní a plnohodnotné absolvování písemné části. Ústní část byla orientována na prověření jejich

kompetence samostatně komunikovat o různých probraných tématech, tedy adekvátně spisovně a plynule reagovat v českém jazyce. Závěrečné zkoušky úspěšně zvládlo 14 studentů z celkových 18, kteří budou ústní zkoušku opakovat v měsíci září.

Kromě výuky češtiny má lektor povinnost podílet se na propagaci a šíření českého jazyka, literatury, kultury a podpoře českého kulturního dědictví. V rámci této povinnosti bylo naplánováno a realizováno několik kulturních akcí a besed.

Ve středu 4. prosince 2019 se uskutečnila slavnostní inaugurace u příležitosti otevření a zahájení bohemistických studií v Lodži. Studia českého jazyka byla začleněna pod katedru slovanské filologie, obor Slavistika. Akce se zúčastnili velvyslanec České republiky v Polsku Ivan Jestřáb, honorární konzul České republiky v Lodži prof. Krzysztof Skotnicki, rektor Univerzity v Lodži prof. Antoni Rózalski, děkanka Filologické fakulty Univerzity v Lodži prof. Joanna Jabłkowska, vedoucí katedry slovanské filologie prof. Ivan N. Petrov a studenti a zaměstnanci katedry slovanské filologie v Lodži.

Slavnostní setkání se neslo ve znamení připomenutí sametové revoluce v Československu před 30 lety. Působivou prezentaci o revolučních událostech v Československu podbarvenou podmanivou písní *Modlitba pro Martu* Marty Kubišové připravili kolegové polonisté. Po oficiální části inaugurace následovala integrační zábavná vzdělávací lekce pro všechny studenty češtiny, srbštiny, bulharštiny a slovinštiny. Studenti a lektori si připravili pro přítomné zábavné kvízy o ceny, vtipné prezentace, chutné minutky a tradiční krajová jídla. Během integračního setkání proběhlo vědecké kolo slavistů Lodžské univerzity sv. Cyrila a Metoděje.

Od 11. března 2020 byla v Polsku stejně jako v České republice pozastavena veškerá kontaktní výuka žáků a studentů na všech vzdělávacích stupních škol z důvodu propuknutí pandemie koronaviru a nutnosti přijetí nezbytných karanténních a protiepidemických opatření. Ze stejného důvodu byly také pozastaveny všechny vzdělávací, vědecké a kulturní aktivity na Lodžské univerzitě a výuka byla realizována v online prostředí s využitím e-learningu na platformách MS Teams, Moodle, Skype. Pro tyto účely jsem se svými kolegyněmi naskenoval a připravil digitální studijní materiály z aktuálně používaných učebnic, pracovních sešitů, literárních příruček a podpůrných textů a tyto pak byly využívány k výuce češtiny online.

V atmosféře karantény, uzavřených vysokých škol a zrušené klasické výuky se někteří motivovaní studenti bohemistiky aktivně zapojili do výzvy Lodžské univerzity k natáčení vlastních zábavných videoklipů, v nichž prezentovali své pokroky v osvojování si češtiny (a i dalších slovanských jazyků) a také zapojení nejbližších příbuzných a přátel do popularizace českého jazyka a literatury, případně svých studijních oborů. Své videopříspěvky poté vkládali na facebookové stránky Filologické fakulty UO ke sdílení (viz odkaz č. 3).

Pracovní podmínky pro českého lektora na Lodžské univerzitě jsou vynikající, je zde cítit silná podpora výuky českého jazyka a velké uspokojení vedení katedry z úspěšného otevření bohemistiky. Administrativní

pracovníci katedry slovanské filologie a vyučující jsou velmi přátelští, vstřícní, komunikativní a lektorovi nápomocní v případě řešení jakýchkoliv organizačních nebo personálních problémů. Lektor má společnou kancelář se 4 kolegy, v kanceláři má k dispozici počítač s tiskárnou, multifunkční kopírku pro pořizování materiálů do výuky, CD přehrávač s rádiem, kancelářské papíry, psací potřeby atd.

Technické a materiální zázemí univerzity je na vynikající úrovni, lektor má pro výukovou činnost zapůjčen pracovní notebook, CD přehrávač, kopírku. Výuka probíhá v seminární učebně pro cca 30 osob, v níž je nainstalovaný dataprojektor, stolní počítač připojený k internetu, projekční plátno, flipchartová tabule s fixy. Studenti a všichni vyučující mají k dispozici knihy a časopisy z fakultní knihovny a také celouniverzitní vědeckou knihovnu v jiné části rozsáhlého kampusu. Doplňování a vybavování knihovny lektorátu odbornou literaturou (učebnice, slovníky, odborné časopisy) má na starosti český lektor, komunikace ohledně nákupu nových knih probíhá s Domem zahraniční spolupráce operativně a bez problémů.

V uplynulém akademickém roce poskytovala univerzita lektorovi ubytování na kolejích v areálu univerzity. Pokoje pro pedagogy a zahraniční hosty byly vždy čisté, uklizené, vybavené moderním nábytkem, kuchyňskou linkou s nádobím, ledničkou, plynovým sporákem, rychlovarnou konvicí a sociálním zařízením. Náklady na ubytování hradila univerzita v plné výši. Od nového akademického roku 2020/21 bude již lektorovi přidělen k osobnímu užívání univerzitní byt 1+1.

Havířov 28. července 2020

Mgr. Jiří Byčkov, Ph.D.

Použité prameny, el. zdroje a související odkazy

1. <https://www.uni.lodz.pl/strona/szczegoly/o-universytecie>
2. <https://cs.wikipedia.org/wiki/Lodž>
3. <https://www.facebook.com/slawistyka/videos/269637917691992>

Fotografická příloha:

Slavnostní inaugurace a oficiální zahájení studia bohemistiky v Lodži

Úvodní slovo honorárního konzula K. Skotnického

Proslov I. N. Petrova

Prezentace úryvků z knihy B. Hrabala studenty 1. ročníku

Proslov velvyslance ČR v Polsku I. Jestřába

Prezentace revolučních událostí z roku 1989 v ČSSR

Studenti 1. ročníku bakalářského studia